

Lørdags Aftenposten

Lørdag 30 øre

Nr. 187

Morgennummer

Lørdag 11te april 1925

Morgennummer

66. aarg.

Paaskesol.

Marc. 16. 1-7.

Av garnisonsprest
Kjeld Stub.

Vi vil alle gjerne ha litt paaskesol, hvad enten vi er i en bys trange gater eller oppe paa viddene. Efter vinterens mørke længter vi efter lys og sol.

Og vi glæder os alle, naar det begynder at sprette og spire i skog og li, og krokus og anekloker titter frem i haven. Det betyder lysere dage med løfte om livets seier over kulde og død.

Og alt afhænger af solen, den store lyskilde, som skinner over vor underlige verden og varmer helt ind i frysende menneskesind.

Men som det er ute i naturen, saa er det ogsaa i aandens hemmelighedsfulde verden. For den kristne menighed er Jesus Kristus den rette paaskesol, som lyser over en famlende, kjempende menneskeloft for at gi varme og liv.

Og vi trænger det — ja, hvor snart vi trænger det!

Vor græskoble, taakede tid med smaa idealer og bitter strid paa nærsagt alle omraader — hvor trænger vi ikke til lys og varme fra Gud.

Og intet sted straalér Guds kjærlighed os klarere og mere forpliktende imot end i det gamle, evige nye evangelium om den korsfæstede og gjensopstandne frelser.

Det var en ny tids morgenrøde, som brød frem over verden hin store paaskemorgen, da solen gik op. Derfor synger Guds menighed med tak og tilbedelse saa gjerne den gamle paaskesalm:

Som den gyldne sol frembryster
gjennem den kulborte sky
og sin straalégjæls uskylder, saa
at muln og mørk saa fly,
saa min Jesus av sin grav og det
dype dødens hav
opstod urefult av døde haud
paaskemorgenrøde.

Og jeg synes, jeg hører baade den ene og den anden av tidens barn av unge og av ældre nynne med, mens øiet dugges, og barnemindene stiger frem av sjælens dunkle kroker.

Men paasken maa bli noget mer end en stemningsbølge blandt de mange, der stiger og synker og tilslut slukes av det daglige livsbølgeden.

Og den kan bli noget mer for os alle. Ti paaskesolen skinner ogsaa idag for at gi visshet om liv og sommer for alle længtende, vrelig søkende menneskehjæter, ogsaa for dig og mig.

Dra sol, som brød frem ved Jesu aapne grav, er aldrig gaet ned. Og hver liten straalé er et bud og en kjærlig indbydelse fra livets og kjærlighets Gud, at vi os komme — med vor længsel og vore tvil, med vor synd og vor skyld, med vore kolde hjæter og

Tegnet av Wm. Guitormsen.

vor svake vilje og fine hagedom og liv i dens lys.

Paaskesolen skinner over korset paa Golgata, med vidnesbyrd om ham, som har vore synder paa sin legeme av paa træet, forat vi skal avdo fra vore synder og leve for retfærdigheten, han, ved hvis naar I er lægtes. Den viser os det store offer, som kjærlighet og selvhengivelse blev bragt for verdens synd. Og hvor dir ikke vore ofre smaa og uheldige i lys av Jesu Kristi store offer, han, som ofret sig selv til en soning for vore synder, dog ikke bare for vore, men for hele verdens. Det offer, vor korsfæstede frelser ønsker av dig og mig, er, at vi ofrer ham os selv i erkjendelse av vor synd og bøn om tilgivelse. At vi helliger vort liv til ham, ikke bare paa enkelte omraader, men overgir os og alt vort til hans opreisende naade.

Da gir han ogsaa kraft og frimodighet til at ta korset op og

følge ham. Paaskesolen over Golgata forklarer korsets gaad og for mig og lyser over indgangsporten til en ny verden.

Ja, jeg tror paa korsets gaade, Gjør det Frelser av din naade! Staa mig bi, naar fienden frister! Ræk mig haand, naar øiet brister, Si: vi gaar til paradiset!

Men paaskesolen lyser ogsaa i al sin glans over Jesu aapne grav med vidnesbyrd om livets seier over døden, og at han som gik ut av graven var Guds søn, min frelser. At han lever idag for at gi evig liv til alle, som gir livskraften fra ham rum i sin sjæl.

Derfor har troen paa Jesu opstandelse altid i den kristne kirke været hovedpunktet i vor kristne tro, det levende haab, hvorav seglene gjennem de skiftene tid der har øst livsfornyelse og kraft.

«Er Kristus ikke opstandet», sier apostelen Paulus, «da er eders tro nyttig, da er I endnu i eders

synder». «Jeg lever, og I skal leve!» Det ord av Jesus faar sin rette betydning for os i paaskes evangeliet. I lys av det har korsets evangelium gaar sin seiersgang gjennem verden indtil idag. I lys av det har Jesu discipel kjempet og lidt og med frimodighet gaet ind til sin herres glæde.

Vel vet jeg, at troen paa Jesu opstandelse er bestridt av mange. Det er intet nyt — saa har det været gjennem tidene.

Men den sterke troens tone har ogsaa altid brutt igjennem og i Guds menighet blit til en jublende paaskesang: «Jesus lever, graven brast, han stod op med guddoms valde!»

Vor kristne tro kan ikke bevies paa samme maate som man beviser en matematisk sætning, heller ikke opstandelsestroen. Men Jesu opstandelse er forutsagt av ham selv, bevidnet av skriften og av kirken.

Og den blir en levende kraft

med visshet og haab i alle deres hjæter og liv, som tar imot den i tro. Da faar jeg ogsaa selvoplevelsen erfaring som bevis for sandheten. Maatte paaskens hellige fest hjelpe mange til det!

Saa vil vi ikke bare ønske paaskesol ute i naturen og inde i

vore stuer, men la os be om, at den paaskesol, som skinner over Golgata kors og over Jesu aapne grav, ogsaa maa faa lyse ind i vore hjæter, at kundskapsen om Guds herlighet i Jesu Kristi aasyn kan straalé frem fra os.

Da blir der liv og sommer.

Altfor lærde skoleboksforfattere.

Av Erik Lie.

«Herrens lærdom gir ham rasende», sier en av personene i Holbergs komedier, og sætningen synes fremdeles at ha fuld gyldighet. Ogsaa i vore dager er de lærde lærere og lærde, at de har vanskelig for at uttrykke sig i et enkelt og naturligt språk, selv naar de har til opgave at skrive for det brede publikum eller for skolebøker.

Vi har et riperlig konversationsleksikon, som i alle henseender oppfyller sin opgave. Men det hindrer ikke, at hist og her en lærer herre har faat lov til at stikke hestefoten

frem. Forleden dag spurte en liten gut mig, hvad en konsonant var for noget. «Saa op i leksikonet, sa jeg, for det er det som i et leksikon er jo noget, man ikke længer lærer paa skolen. Gutten slo op paa bokstaven K og læste følgende greie og enkle forklaring: «Konsonant, lyd, ved hvis frembringelse der et steds i luftkanalen dannes en indsnævring av indgående luft. Gaar indsnævringen helt til at lukke (se Klusil), stanses luftstrømmen for et stiebli; helder der kun hemning (se Gnidning) lyd høres ved luftstrømmens

frem. Forleden dag spurte en liten gut mig, hvad en konsonant var for noget. «Saa op i leksikonet, sa jeg, for det er det som i et leksikon er jo noget, man ikke længer lærer paa skolen. Gutten slo op paa bokstaven K og læste følgende greie og enkle forklaring: «Konsonant, lyd, ved hvis frembringelse der et steds i luftkanalen dannes en indsnævring av indgående luft. Gaar indsnævringen helt til at lukke (se Klusil), stanses luftstrømmen for et stiebli; helder der kun hemning (se Gnidning) lyd høres ved luftstrømmens

gjennemsig, men lydens prag er dog væsentlig bestemt ved indgangs og utgangs, mens vokalens væsentlige bestemmes ved den klang, der frembringes under luftstrømmens gang gjennom mundhulen.

Detto var altså den forklaring, som den lærde forfatter har at by de spørrende læsere, som leksikonet er bestemt for.

Saa har vi vor «Almanak for året efter Kristi fødsel 1925», der utgaar i et vældig oplag og som praktisk talt er allemandsleie og allemandslæsning. Ogsaa den er præget av altfor megen faglærdom. For den gemene hob synes den ialfald ikke berømt. Den er paa 95 pagina og av disse utgjæres 20 sider av astronomiske forklaringer, der i holden vil bli forstaaet av 1 procent av læsere.

Jeg citerer som en liten smakebit: «Opstaar der spørsmål om paaskesøndagens datum i et aar, og man ikke har almanak ved haanden for dette aaret, kan man hurtig og sikkert finde svaret ved at følge de av Gauss gjivne aamendelige forskrifter til beregning av paaskefestens naavel efter den julianske som efter den gregorianske kalender.

Aarstallet divideres med 19, kald resten a.

Aarstallet divideres med 4, kald resten b.

Aarstallet divideres med 7, kald resten c.

19 a + M divideres med 30, kald resten d.

2 b + 4 c + 6 d + N divideres med 7, kald resten e.

Med d og e finder man, at paasken indtraffer den (d + e + 25)de mars eller den (d + e + 2)de april.

Detto er, som man ser, ganske enkelt.

Vort taalmodige folk er vistnok opvokst under pugnet av Pontoppidans intrikate «Forklaring», men det er allikevel en altfor stor tilfæld selv en høilærde mand nøter til det jærne publikum, naar han tror, at ovennævnte rebas er letfattelig.

Vanskelligere stiller imidlertid forholdet sig, naar det gjælder de lærdes forhold til barn og ungdom. En guts lærer er i almindelighet et forunderlig indviklet maskineri. Der er enkelte ting, som han elieblikkelig forstaar, og der er andre, som blir staaende i mytisk dunkelhet bare paa grund av et fremmedord eller fordi en opslående tankesamling er sig gjældende.

En av mine bekjendte skulde saaledes paa skolen skrive et tryk brev, som begynte med «Kjære August!» Til lærerens forfærdelse oversatte eleven det med «Lieber August!» Hvorfor? Jo, fordi hun — det var nemlig en pige — tænkte, at August sikkert var et barn og at barn huer jo paa tysk «das Kind». Altsaa intet som. Det var allikevel en slars system i galskapsen.

I Nissens gamle, utvokkede verdenshistorie for middel-skolen stod det, at spavene ind- og avattes efter tryk. Beret Lie, som var et opvakt lode, grublet meget over det saadanne ind- og tryk og resultatet var, at han fandt ut, at det maatte bety, at spavene ind- og avattes efter trykelsens.

Selv erindrer jeg fra mine guttedage, at jeg var i sterk tvil om betydningen og forståelsen av en sætning, som stod i vor litteraturhistorie og som vistnok handlet om Johan Nardahl Brun, der hadde skrevet sin sterke fransk navneleie «Zarino». Sætningen lod: «Brun var saa fransk, at han endog var fransk midt i perilsen, hvad ordet «spiale» betydde, ante jeg ikke. Det blev da-